

IZVEŠTAJ TIMA ZA DRUŠTVENU REVIZIJU U MAMUŠI

NADGLEDAN PROJEKAT
“ELEKTRIČNI GENERATOR I UREĐAJ ZA ČIŠĆENJE PODOVA -
ZA OPŠTINSKE OBJEKTE (ADMINISTRACIJU, PROSVETU I ZDRAVSTVO)”

Novembar 2025

Ovaj izveštaj je pripremljen od strane projekta DEMOS, koji sprovodi Helvetas Swiss Intercooperation Kosovo.

Odricanje odgovornosti: Nalazi i zaključci izraženi u ovom izveštaju ne odražavaju nužno stavove Evropske Unije, Švajcarske i Švedske.

IZVEŠTAJ TIMA ZA DRUŠTVENU REVIZIJU U MAMUŠI

NADGLEDAN PROJEKAT
“ELEKTRIČNI GENERATOR I UREĐAJ ZA ČIŠĆENJE PODOVA -
ZA OPŠTINSKE OBJEKTE (ADMINISTRACIJU, PROSVETU I ZDRAVSTVO)”

DEMOS Decentralisation and Municipal Support

Projekat decentralizacije i podrške opštinama (DEMOS) podržava 38 opština Republike Kosovo u postizanju što više demokratske lokalne uprave i što boljeg upravljanja opštinama. Projekat DEMOS takođe podržava Vladu Kosova da osmisli politike, koje su naklonjene finansiranju opština zasnovanom na pravilima.

Projekat sufinansiraju Evropska unija na Kosovu, Vlada Švajcarske i Vlada Švedske, a realizuje ga Helvetas Swiss Intercooperation Kosovo. Podrška koju DEMOS pruža kosovskim opštinama deo je Granta opštinskog učinka, kao jedne od alatki koja garantuje podršku opštinama sa dobrim učinkom.

U posebnom fokusu projekta nalazi se i podrška centralnoj vladi, a DEMOS je usredsređen na pružanje pomoći u osmišljavanju politika za povoljniji okvir decentralizovane uprave. U okviru prve komponente projekta, DEMOS ima za cilj da otvori podatke za širi javnu uvid u opštinski učinak i da pokrene društvene revizije, radi praćenja uticaja projekata iz Granta opštinskog učinka (GOU) na građane.

DEMOS-ovim projektom je takođe podržano osmišljavanje i realizacija aktivnosti koje uključuju građane u odlučivanje, uključujući i timove za društvenu reviziju koji su nadgledali realizaciju projekata finansiranih Grantom učinka.

BIRN Kosovo je nezavisna, nevladina organizacija čiji su ciljevi da informiše građane i pruži doprinos procesu demokratske tranzicije u zemlji, promoviše snošenje odgovornosti, vladavinu prava i reforme politika. BIRN Kosovo posebno ima za cilj da posluži kao nadzornik javnih institucija, praćenjem rada institucija upravljanja i javnih institucija. Pored toga, proizvodnjom kvalitetnih i nepristrasnih televizijskih debata i obukom mladih o veštinama argumentacije i debate, BIRN ima za cilj da promoviše i podstakne kulturu debate na Kosovu.

Vizija BIRN-a je da obezbedi poziciju vodeće organizacije na polju istraživačkog novinarstva na Kosovu, baveći se potrebom za objektivnim, kvalitetnim i održivim izveštavanjem o brojnim izazovima u zemlji. DEMOS je angažovao BIRN Kosovo u partnerstvu sa Demokratijom Plus da posluži kao fasilitator društvenih revizija u 16 odabranih projekata u šest opština, Kačanik, Istok, Glogovac, Dragaš, Lipljan i Mamuša. Projekti koji će biti propraćeni ostvareni su od strane odnosnih opština kroz Grant opštinskog učinka.

Demokratija Plus (D+) je nezavisna i neprofitna organizacija osnovana marta 2016. godine. D+ je posvećen stvaranju demokratskog društva, povećanjem učešća građana u političkim procesima, većim snošenjem odgovornosti i uticajem na procese odlučivanja. D+ nastoji da informacione tehnologije integriše u sve svoje napore, kako bi podstakao korišćenje interneta, koji ima važnu ulogu u demokratizaciji jednog društva. D+ ima za cilj da doprinese stvaranju dobrih praksi dobrog upravljanja javnih institucija na centralnom i lokalnom nivou, jačanju vladavine prava, unapređenju političkih stranaka kao i podržavanju slobodnih i poštenih izbornih procesa. D+ preduzima inicijative koje imaju za cilj da donosiocima odluka približe građanima kroz istraživanje politika, olakšavanje dijaloga ili komunikaciju i edukaciju javnosti.

Mamuša Emekçi Kadınlar Derneği je nezavisno i neprofitno udruženje, osnovano novembra 2022. godine uz podršku organizacije UN Women i Instituta Yunus Emre, sa ciljem da osnaži žene u Opštini Mamuša i turskoj zajednici. Udruženje ima za cilj da poboljša društveni, ekonomski i kulturni položaj žena kroz stručno usavršavanje, aktivno učešće u javnom životu i podizanje svesti o pravima i rodnoj ravnopravnosti.

Mamuša Emekçi Kadınlar Derneği je posvećen stvaranju novih mogućnosti za žene, organizovanjem stručnih obuka, edukativnih aktivnosti i društvenih inicijativa koje podstiču samozapošljavanje i ekonomsku integraciju žena u zajednici. Udruženje ostvaruje tesnu saradnju sa lokalnim institucijama, nacionalnim i međunarodnim organizacijama kako bi ojačalo ulogu žena u odlučivanju i doprinelo održivom razvoju zajednice. Kroz svoje aktivnosti, Mamuša Emekçi Kadınlar Derneği ima za cilj da posluži kao pozitivan primer solidarnosti i angažovanju zaposlenih žena, gradeći ravnopravnije i uključivije društvo.

SADRŽAJ

7	PREGLED IZVEŠTAJA
8	OPŠTI NALAZI
8	NALAZI NA PROJEKTU "Električni generator i uređaj za čišćenje podova - za opštinske objekte (administraciju, prosvetu i zdravstvo)"
9	OKRUŽENJE U KOME SE ODVIJA PROCES DRUŠTVENE REVIZIJE
9	Proces konsultacija sa građanima
10	Projekat se bavi ponovljenom potrebom zajednice za održivim snabdevanjem energijom
11	NALAZI NA PROJEKTU "ELEKTRIČNI GENERATOR I UREĐAJ ZA ČIŠĆENJE PODOVA - ZA OPŠTINSKE OBJEKTE (ADMINISTRACIJU, PROSVETU I ZDRAVSTVO)"
13	Praktična upotreba i potrebe za električnim generatorima
13	Loše stanje podova u institucijama
13	Uključenost zajednice
14	Preporuke oko uključivanja građana u odlučivanje
14	Preporuke oko projekta električnih generatora i uređaja za čišćenje podova - za opštinske objekte (administracija, prosveta i zdravstvo)
15	METODOLOGIJA
16	Ko osniva tim za društvenu reviziju?
16	Kako su prikupljeni podaci?
16	Validacija podataka
17	Sastav tima
17	Aktivnosti tima za društvenu reviziju
18	TIM ZA DRUŠTVENU REVIZIJU U MAMUŠI
19	DOPIS PREDSEDNIKA OPŠTINE MAMUŠA
20	DOPISA TIMA ZA DRUŠTVENU REVIZIJU U OPŠTINI MAMUŠA

PREGLED IZVEŠTAJA

U skladu sa unapred definisanom metodologijom, D+ i Mamuša Emekçi Kadınlar Derneği su olakšali proces uspostavljanja tima za „društvenu reviziju“ u Opštini Mamuša. U roku od tri meseca, tim se angažovao na sprovođenju analize i nadzora projekta „Električni generator i uređaj za čišćenje podova - za opštinske objekte (administraciju, prosvetu i zdravstvo)“, vrednosti od 52,333.66 evra.

Tim za društvenu reviziju propratio je rad na terenu, analizirao tenderske specifikacije i sproveo zajedničke konsultacije sa opštinom kako bi dokumentovao opšte i posebne nalaze projekta. Na osnovu ovih nalaza, pripremljene su konkretne preporuke za ovu opštinu kako bi se poboljšali procesi upravljanja i praćenja javnih projekata.

Opština Mamuša je jedna od opština koja je korisnica granta opštinskog učinka. Kako bi se povećao kvalitet projekata finansiranih ovim grantom, tim aktivista iz civilnog društva u Mamuši, je uz podršku programa DEMOS, avgusta 2025. godine pokrenuo inicijativu za građansko angažovanje u nadzoru realizacije javnih projekata.

DEMOS i organizacije civilnog društva su bile te koje su od 2022. godine krenule sa sprovođenjem društvene revizije na Kosovu, koja je nakon toga dalje nastavljena i u periodu od 2023–2025. godine. Uz podršku projekta DEMOS i MALS, osnovano je 35 grupa sa više od 700 aktivnih građana. Sa više od 700 članova uključenih duž godina, timovi za društvenu reviziju su dali više od 200 konkretnih preporuka za poboljšanje lokalne uprave i podizanje institucionalne transparentnosti.

Tokom 2025. godine, BIRN i D+ su sa još šest lokalnih organizacija — HANDIKOS Istok, HANDIKOS Kačanik, HANDIKOS Glogovac, NVO Avoko, YAHR i MAMUŠA EMEKÇ KADINLAR DERNEĞİ uz podršku DEMOS-a, osnovali šest timova za društvenu reviziju u opštinama Dragaš, Glogovac, Lipljan, Mamuša, Kačanik i Istok. Ovi timovi su nadgledali 16 projekata korisničkih opština i usavršeni su pohađanjem specijalizovanih obuka o osnovama društvene revizije, finansijskog upravljanja i strateške komunikacije.

U Mamuši je, nakon istraživanja i konsultacija sa zajednicom, više od 15 građana izabrano u sastav tima za društvenu reviziju, koji su prvobitno obučeni o procesu društvene revizije. Obuke su obuhvatale predavanja i praksu na terenu, uključujući uspostavljanje kontakata sa opštinom, analizu dokumenata i proveru činjenica. Tokom ovog procesa, održane su terenske posete i zvanični sastanci između opštine i Tima za društvenu reviziju. Tim je sastavio konkretne preporuke, koje su podeljene sa opštinom i na čije se sprovođenje Opština Mamuša obavezala.

Ovaj izveštaj ne predstavlja finansijsku ili pravnu reviziju koju sprovode revizori licencirani u skladu sa Zakonom o reviziji, već dobrovoljni proces građanskog praćenja realizacije opštinskih projekata u okviru programa DEMOS.

Ovaj proces ukazuje na važnost građanskog angažovanja u podizanju transparentnosti, poboljšanju upravljanja javnim projektima i jačanju lokalnih organizacija u opštinskoj upravi.

OPŠTI NALAZI

Tokom 2025. godine, nije bilo nikakvog učešća građana na javnim raspravama koje je organizovala Opština Mamuša.

Odsustvo učešća oslikava kontinuirani trend, usled ruralnog i poljoprivrednog karaktera opštine i prakse rešavanja zahteva kroz direktan kontakt sa opštinskim zvaničnicima.

Projekat je od velikog značaja za zajednicu.

Opština je održala zasebne sastanke sa korisnicima kako bi predstavila projekat.

Tender je poništen nakon procene komisije, a zatim je ponovo raspisan.

NALAZI NA PROJEKTU "Električni generator i uređaj za čišćenje podova - za opštinske objekte (administraciju, prosvetu i zdravstvo)"

Tender je poništen nakon procene koju je načinila komisija.

Praktična upotreba i potrebe za generatorima

Loše stanje institucionalnih podova

Uključenost zajednice

ŠTA TIM ZA DRUŠTVENU REVIZIJU TREBA DA ZNA?

Timovi za društvenu reviziju ne moraju da budu visoko profesionalni. Timovima je potrebna građanska volja i smelost, a preporučljivo je da imaju i osnovna saznanja o:

- funkcionisanju opštine;
- pristupu javnim dokumentima
- procesu konsultacija sa javnošću - posebno tokom planiranja budžeta i ulaganja u opštinu;
- procesu javnih nabavki.

OKRUŽENJE U KOME SE ODVIJA PROCES DRUŠTVENE REVIZIJE

Opština Mamuša je najmanja opština na Kosovu sa 5,596 stanovnika¹, sa skromnim budžetom od 2,871.418.50 evra², uključujući vladinu donaciju, sopstvene prihode, prenos sopstvenih prihoda, namenske donatorske grantove primljene do 30.10.2025. i podršku kroz Grant za učinak, koji su od posebnog značaja za pružanje osnovnih usluga građanima.

Projekat koji je praćen direktno je povezan sa poboljšanjem uslova rada u administraciji, prosveti i zdravstvu, obezbeđivanjem alternativnog snabdevanja energijom i modernih alata za čišćenje javnih površina.

Proces konsultacija sa građanima

Za građane Opštine Mamuša, opština predstavlja glavnu instituciju kojoj se obraćaju da iznesu svoje zabrinutosti i potraže rešenja za potrebe svoje zajednice. Uloga opštine u lokalnom planiranju i razvoju ogleda se u organizovanju javnih sastanaka i konsultacija, koje imaju za cilj da građane aktivno uključe u procese odlučivanja. Kako bi procenio funkcionisanje i delotvornost ovih procesa, tim za društvenu reviziju analizirao je dokumentaciju o javnim konsultacijama koje su održane u Opštini Mamuša tokom 2025. godine.

Tokom ove godine, Opština Mamuša je preduzela sve neophodne postupke za organizovanje javnih rasprava u vezi sa procesom izrade opštinskog budžeta. Javni pozivi su dostavljeni građanima, obaveštenja su upućena putem društvenih mreža, posterija su postavljeni na javnim mestima, a zainteresovane grupe su direktno kontaktirane.³

Međutim, prema zvaničnim opštinskim podacima pristiglim nakon podnošenja zahteva za pristup javnim dokumentima, tokom cele 2025. godine nije zabeleženo učešće nijednog građanina na organizovanim javnim raspravama. Posledično, zapisnici i spiskovi učesnika su ostali prazni, što oslikava odsustvo građanskog angažovanja u ovom važnom procesu donošenja budžetskih odluka.

Prema objašnjenjima opštinskih zvaničnika, ova situacija ne predstavlja izolovan slučaj, već trend koji se ponavlja duž godina. Uprkos kontinuiranim naporima opštine da podstakne učešće, interesovanje građana je ostalo malo.

Glavni identifikovani razlozi povezani su sa:

- ruralnim i poljoprivrednim karakterom opštine, gde je tokom perioda kada se obično održavaju budžetske rasprave većina građana angažovana na sezonskim poslovima;

¹ Stanovništvo u regionima i gradovima, Agencija za statistiku Kosova [Становништво Косова и природни прираштај на општинском нивоу, 2017–2024.](#) (poslednji put pristupljeno 03.10.2025)

² Plan budžeta Opštine Mamuša 2023 – 2025 <https://mamushe.rks-gov.net/shpenzimet/> (poslednji put pristupljeno 11.10.2025)

³ Zakon o lokalnoj samoupravi, Javno informisanje i konsultacije, član 68 <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2530>

- odsustvom prakse kolektivnog učešća na javnim sastancima;
- činjenicom da građani u Mamuši imaju direktan pristup predsedniku opštine i opštinskim zvaničnicima, preko kojih često pojedinačno upućuju zahteve, mimo zvaničnih formata javnih rasprava.

Ova realnost pokazuje da, iako postoje formalni mehanizmi učešća, građani ih ne koriste, što ograničava predstavničku i konsultativnu dimenziju budžetskog procesa. Da bi se ova situacija ispravila, Opština Mamuša treba da osmisli prikladnije oblike uključivanja, prilagođavajući periode, načine i oblike komunikacije sa građanima, shodno lokalnom kontekstu.

Projekat se bavi ponovljenom potrebom zajednice za održivim snabdevanjem energijom

Projekat koji je podržan Grantom opštinskog učinka u Opštini Mamuša ove godine, predstavlja rezultat jasne potrebe koju su izrazile zajednica i lokalne institucije. Odsustvo stabilnog snabdevanja električnom energijom stvorilo je poteškoće u svakodnevnom funkcionisanju administracije, škola i zdravstvenog centra, direktno utičući na pružanje osnovnih usluga građanima. Takođe,

institucije su se suočile sa poteškoćama u održavanju odgovarajućih higijenskih uslova usled nedostatka efikasne opreme za čišćenje. Kroz ovaj projekat, namera je da se obezbede pogodniji uslovi rada, poveća kvalitet javnih usluga i garantuje čistije i funkcionalnije okruženje za zajednicu u Mamuši.

NALAZI NA PROJEKTU

"ELEKTRIČNI GENERATOR I UREĐAJ ZA ČIŠĆENJE PODOVA - ZA OPŠTINSKE OBJEKTE (ADMINISTRACIJU, PROSVETU I ZDRAVSTVO)"

Projekat obezbeđivanja električnih generatora i uređaja za čišćenje podova smatran je veoma važnim za zajednicu Mamuše, s obzirom da se bavi nekim od najčešćih izazova sa kojima se suočavaju lokalne institucije. Prekidi električne energije su uticali direktno na nastavni proces, na funkcionisanje opštinske administracije i pružanje zdravstvenih usluga, stvarajući hitnu potrebu za alternativnim izvorima snabdevanja energijom. S druge strane, nedostatak moderne opreme za čišćenje uticao je na kvalitet higijenskih uslova u institucijama, posebno u GCPM-u i školama, gde je promet građana i učenika veći.

Iz tog razloga, projekat se ne posmatra samo kao investicija u infrastrukturu, već i kao korak ka poboljšanju kvaliteta javnih usluga, podizanju efikasnosti rada i obezbeđivanju čistije i zdravije životne sredine za zajednicu.

U ovoj aktivnosti nabavke, koja se odnosila na nabavku električnog generatora i druge opreme procenjene vrednosti ugovora od 52,333.66 evra, Opština Mamuša je koristila otvoreni postupak gde su svi zainteresovani privredni subjekti bili u prilici da podnesu svoje ponude. Ovaj tender je objavljen na portalu e-nabavke 5. septembra 2025. godine, dok je rok za podnošenje ponuda bio 25. septembar 2025. godine, što je dovoljno vremena za pripremu ponuda.

Na osnovu analize tenderske dokumentacije, grupa za društvenu reviziju nije zabeležila nikakve specifične diskriminatorne ili favorizujuće zahteve, kao što je pominjanje određenog brenda ili zaštitnog znaka. Nakon objavljivanja Obaveštenja o odluci naručioca⁴ grupa za DR je konstatovala da je ova aktivnost nabavke poništena, s obzirom da je komisija za procenu odlučila da nijedna od tri pristigle ponude nije bila odgovarajuća.

Br.	Ime i adresa privrednog subjekta koji je učestvovao na tenderu	Ukupna vrednost ponude
1.	Eno, Croup SH.P.K., Dëshmorët e Ponoshecit, 10000, PRISHTINË	43,850.00 €
2.	N.T. "Day Star ", Selajdin Berisha, 20000, Prizren	46,500.00 €
3.	ROA Consulting SH.P.K., Sallabajë - Lluzhan, p.n, 11050, Podujevë	41,500.00 €

⁴ Odluka je objavljena na portalu e-nabavke 8. oktobra 2025. godine.

Nakon analize dokumentacije o postupku javne nabavke, grupa za društvenu reviziju je konstatovala da je Komisija za procenu eliminisala tri privredna subjekta usled tehničkih nedoslednosti sa specifikacijama zahtevanim u tenderskoj dokumentaciji:

- **Subjekt br. 1** je eliminisan jer dimenzije ponuđenih generatora (za oba generatora) nisu bile u skladu sa minimalnim dimenzijama zahtevanim u Prilogu br. 1 tenderske dokumentacije. Čak i nakon zahteva za pojašnjenje, subjekat je izjavio da dimenzije nisu neophodne, ali je komisija naglasila da su to bile minimalne obavezne specifikacije.
- **Subjekt br. 2** je isključen iz istog razloga – neusaglašenost dimenzija nadstrešnice generatora sa minimalnim zahtevima naručioca. Iako je subjekat argumentovao da dimenzije ne utiču na kvalitet, komisija je konstatovala da svako odstupanje od minimalnih specifikacija čini ponudu neodgovarajućom.
- **Subjekt br. 3** takođe nije ispunjavao zahteve kada je reč o dimenzijama nadstrešnice generatora. Razlike u parametrima, iako male prema rečima subjekta, smatrane su suštinskim neslaganjima, što je ponudu učinilo neodgovarajućom.

Nakon poništavanja ove aktivnosti nabavke, tim za društvenu reviziju sastao se sa Kancelarijom za nabavke Opštine Mamuša kako bi se pozabavili zabrinutostima i razgovarali o daljim koracima u ovom procesu. Tokom ovog sastanka, tim je obavešten

da je glavni razlog za poništavanje bilo neispunjavanje tehničke specifikacije od strane svih učesnika u postupku, tačnije dimenzija ponuđenih generatora, koje nisu bile u skladu sa zahtevima navedenim u tenderskoj dokumentaciji. Tokom sastanka, tim za društvenu reviziju je preporučio da se tehničke specifikacije pojednostave i učine sveobuhvatnijim, kako bi se izbegao rizik od ponovljenog otkazivanja procesa nabavke. Predstavnici opštine su obavestili tim da je ova primedba uzeta u obzir i da je tenderska dokumentacija već revidirana u tom smeru.

Da bi se osigurao delotvorniji proces i izbeglo ponavljanje iste situacije, Opština je ponovo objavila tender sa skraćenim rokom⁵ načinivši malu, ali važnu promenu u tenderskoj dokumentaciji – uklanjajući specifikaciju u vezi sa dimenzijama nadstrešnice generatora. Prema rečima predstavnika Kancelarije za nabavke, ova promena je načinjena nakon što je procenjeno da postoje generatori koji ispunjavaju sve tehničke i funkcionalne zahteve, čak i bez potrebe za ograničavanjem dimenzija.

Takođe, kako bi se povećala transparentnost i uključivanje građana u procese javnih nabavki, Opština je pozvala tim za društvenu reviziju da učestvuje u trenutku tehničkog prijema opreme, čim je uspešan ponuđač isporuči. Ovaj poziv je ocenjen kao pozitivna praksa koja doprinosi povećanju poverenja i odgovornosti između institucija i građana.

⁵ Tender je ponovo raspisan na portalu e-nabavke 17. oktobra, sa rokom za podnošenje ponuda do 27. oktobra 2025. godine.

Praktična upotreba i potrebe za električnim generatorima

Tim za društvenu reviziju je smatrao da su generatori nužni za funkcionisanje institucija tokom prekida energije, posebno tokom kritičnih perioda kao što su nastava, administrativni poslovi i zdravstvene usluge. Građani su istakli da bi prioritet trebalo dati prostorima za život: glavnim učionicama (gde se nastava odvija korišćenjem digitalnih tabli, usled nedostatka udžbenika na turskom

jeziku), GCPM-u koji radi 24/7 i opštinskim kancelarijama sa neprekidnim funkcijama, kao i uređajima koji nužno moraju biti pokriveni generatorima, kao što su medicinski frižideri, IT serveri i laboratorije. Građani su prijavili učestale prekide u prošlosti, koji su doveli do poteškoća u nastavnim procesima i radu GCPM-a.

Loše stanje podova u institucijama

Tokom diskusija i poseta na terenu, naglašeno je da su podovi u javnim institucijama, posebno u Glavnom centru za porodičnu medicinu i u školama u opštini, u lošem stanju usled nedostatka adekvatne opreme za redovno čišćenje i održavanje. Učesnici sastanka su naglasili da se čišćenje obavlja uglavnom ručno, što nije garantovalo dovoljnu čistoću, posebno u prostorijama sa velikim prometom

ljudi kao što su hodnici, čekaonice i učionice. U tom smeru, obezbeđivanje deset električnih uređaja za čišćenje podova ocenjeno je kao važan korak ka poboljšanju higijenskih uslova, ali je naglašeno da ih treba raspodeliti proporcionalno prema veličini i potrebama institucija, sa posebnim fokusom na GCPM.

Uključenost zajednice

Tim za društvenu reviziju je naglasio važnost transparentnosti i odgovornosti tokom celog procesa realizacije projekta. Potvrđeno je da su korisničke institucije – Opština, škola i GCPM – unapred konsultovane u fazi identifikacije potreba, što je pomoglo u određivanju potrebne opreme. Međutim, ocenjeno je da praćenje procesa nabavke i prijema opreme treba da bude strože, kako bi se osiguralo da se ista isporuči u skladu sa utvrđenim standardima i tehničkim zahtevima.

Takođe, istaknuta je neophodnost uključivanja lokalne zajednice u faze praćenja rada električnih generatora i opreme, kao način povećanja institucionalne transparentnosti i poverenja građana u upravljanje javnim sredstvima.

PREPORUKE

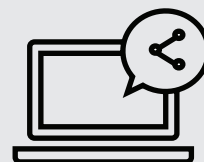
Na kraju projekta, Tim za društvenu reviziju je analizirao rad i došao do nekih zaključaka.

Preporuke oko uključivanja građana u odlučivanje

- Opština Mamuša treba da preduzme konkretne korake kako bi podstakla učešće građana u javnim raspravama, prilagođavajući vreme i način organizovanja lokalnim karakteristikama.
- Promovisati i početi sa primenom participativnog budžetiranja, kao praktičnog mehanizma za direktno uključivanje građana u identifikovanje i izbor opštinskih projekata.
- Opština treba da nastavi saradnju sa građanima i zainteresovanim grupama kako bi se osigurala transparentnost i povećalo poverenje građana u procese odlučivanja.
- Ojačati komunikaciju sa javnošću i kontinuirano informisanje o prednostima učešća građana u planiranje budžeta i realizaciju opštinskih projekata.

Preporuke oko projekta električnih generatora i uređaja za čišćenje podova - za opštinske objekte (administracija, prosveta i zdravstvo)

- Nastaviti sa realizacijom projekta obezbeđujući da su tehničke specifikacije jasne, ali ne i restriktivne, kako bi se izbegla zakašnjenja ili otkazivanje postupaka javne nabavke.
- Tim za društvenu reviziju treba da bude uključen u proces tehničkog prijema opreme, kako bi se garantovalo nezavisno i transparentno praćenje.
- Opština treba da obezbedi pravednu raspodelu opreme za čišćenje, uzimajući u obzir veličinu, učestalost i obim posla korisničkih institucija.
- Pripremiti plan održavanja i čuvanja opreme, sa jasnim odgovornostima korisničkih institucija, kako bi se izbegla šteta i dodatni troškovi.
- Uključiti lokalnu zajednicu u proces praćenja i izveštavanja o radu električnih generatora i uređaja, kako bi se povećala transparentnost i javna odgovornost.
- Tim za društvenu reviziju je takođe preporučio da se, ukoliko preostanu finansijska sredstva od sredstava predviđenih za kupovinu generatora i uređaja za čišćenje, razmotri mogućnost obezbeđivanja mašine za pranje veša za potrebe GCPM-a, pošto je neophodna kako bi se zadovoljile potrebe ove institucije.

METODOLOGIJA

Ovaj izveštaj predstavlja podatke prikupljene iz intervjua, zahteva za pristup javnim dokumentima, terenskih poseta i razgovora sa zajednicom. U julu mesecu, DEMOS i Ministarstvo administracije lokalne samouprave, na osnovu unapred utvrđenih

standarda, izabrali su 16 projekata u 6 opština na Kosovu, koji će biti uključeni u proces društvene revizije. U proces društvene revizije uključeno je 16 projekata u šest opština.

Naziv projekta	Opština	Vrednost	Faza projekta na početku revizije
Električni generator i uređaj za čišćenje podova - za opštinske objekte (administraciju, prosvetu i zdravstvo)	Mamuša	52,333.66 €	Raspisivanje tendera
Asfaltiranje puta Lapušnik- Beriša- druga faza	Glogovac	497,724.00 €	Primena
Izgradnja vodovodnih kapaciteta u Glogovcu - druga faza	Glogovac	299,652.50 €	Primena
Sanacija puta i izgradnja trotoara duž putnog pravca Orlate – Negrovac - Vučak	Glogovac	700,000.00 €	Raspisivanje tendera
Postavljanje solarnih panela na krov zgrade opštine	Glogovac	17,812.32 €	Raspisivanje tendera
Izgradnja i uređenje javnih prostora na lokacijama Kačanik, Belo Grace i Kovačevac	Kačanik	241,111.11 €	Primena
Izgradnja i uređenje sportskih terena u lokalnim zajednicama Doganović – Sopotnica, Dura	Kačanik	260,885.45 €	Primena
Izgradnja trotoara duž putnih pravaca Brodosavce - Zaplužje i Brut - Belobrad	Dragaš	80,299.82 €	Primena
Popločavanje kockom u regionu Opoje	Dragaš	101,994.69 €	Primena
Izgradnja trotoara duž putnog pravca Dragaš - Seoski most Šajnovce, Izgradnja zaštitnog zida na gradskom groblju, Rasveta duž zaobilaznog puta u Dragašu	Dragaš	135,329.28 €	Primena
Asfaltiranje i popločavanje kockom puteva u selima u predelu Gore (Restelica i Radeša)	Dragaš	122,219.00 €	Raspisivanje tendera

Izgradnja korita reke Istok i izgradnja puteva u Muževini, Dreji i Ljubovu	Istok	Procenjena vrednost ugovora iznosi 7,498.356 € (rečno korito) 301,155 € (putevi)	Raspisivanje tendera Primena
Gabionski zid u selu Donje Gadimlje (kod pećine)	Lipljan	59,925.88 €	Primena
Izgradnja kuće - muzeja veterana OVK - Krajmirovce	Lipljan	121,555.55 €	Primena
Rekonstrukcija puta Dobrotin - Slovinje	Lipljan	267,381.95 €	Primena
Rekonstrukcija puteva Ajet Kozhani, Poturovac i Veliki Ribar	Lipljan	266,715,00 eura	Primena

Ko osniva tim za društvenu reviziju?

Timovi za društvenu reviziju su nezavisni od institucija i mogu ih osnovati predstavnici zajednice ali i druge grupe. Timovi funkcionišu

nezavisno od uprave i za njihovo osnivanje nije potrebna saglasnost javnih institucija.

Kako su prikupljeni podaci?

Da bi sastavio ovaj izveštaj, tim koji je obrazovan za potrebe društvene revizije koristio je nekoliko tehnika za prikupljanje podataka.

Tim se angažovao da pretraži onlajn javnu evidenciju opštine, napravio je listu pitanja za projekat i zatražio informacije od opštine, dostavio zahteve za pristup javnim dokumentima i analizirao dokumente koje je opština primila. Da bi dokumentovao nalaze, tim je realizovao terenske posete i održao sastanke sa zvaničnicima Opštine Mamuša.

Podatke u izveštaju prikupilo je 14 članova tima za društvenu reviziju, a izveštaj je sačinio NVO Mamuša Emekçi Kadınlar Derneği, uz pomoć i podršku tima D+. Izveštaj je objavljen nakon razmatranja komentara primljenih od Opštine Mamuša.

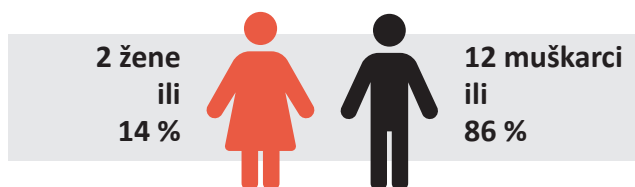
Validacija podataka

Tim za društvenu reviziju u Mamuši radio je na identifikovanju problema u projektima koji su realizovani u ovoj opštini kako bi napisao izveštaj. Na održanim sastancima, tim se složio oko opštih nalaza o opštini i oko posebnih nalaza o projektu. Tim se takođe složio sa

preporukama predstavljenim u ovom izveštaju. Nakon strukturiranja nalaza, tim se sastao sa predsednikom opštine i zatražio komentare od opštine o nalazima u izveštaju. Pre objavljivanja, opština je primila izveštaj kako bi eventualno dala svoje komentare.

Sastav tima

Sastav tima: 14 članova.

Direktor škole; Šef GCPM-a; Električar;
Računovođa; Osoblje za održavanje tri
institucije; Medicinska sestra; Penzioner itd.

Aktivnosti tima za društvenu reviziju

Septembar 2025	<ul style="list-style-type: none">● Potpisivanje Memoranduma o razumevanju sa Opštinom Mamuša● Objavljivanje promotivnih materijala na društvenim mrežama● Obuka za lokalne nevladine organizacije, projektne partnere● Određivanje ciljnih grupa i identifikacija profila koji će biti deo tima● Priprema liste sa profilima članova tima za društvenu reviziju od strane NVO Mamuša Emekçi Kadınlar Derneği● Izbor članova tima za društvenu reviziju● Dostavljanje zahteva za pristup javnim dokumentima Opštini Mamuša● Obuka tima za društvenu reviziju● Stvaranje grupe na Viber platformi● Prijem odgovora i dokumenata koje je zahtevala Opština Mamuša● Obuka, diskusija i analiza dokumenata primljenih od opštine● Terenska poseta tima za društvenu reviziju projektima praćenja● Sastanak tima sa menadžerima ugovora● Sledeća terenska poseta tima za društvenu reviziju
Oktober 2025	<ul style="list-style-type: none">● Sastanak tima za društvenu reviziju radi analize svih dokumenata primljenih od Opštine Mamuša● Terenska poseta tima za društvenu reviziju● Sastanak tima radi usaglašavanja nalaza i konačnih preporuka prilikom izrade izveštaja● Određivanje strukture i definisanje tačaka za sastavljanje izveštaja● Izrada izveštaja o nalazima i preporukama tima za društvenu reviziju

TIM ZA DRUŠTVENU REVIZIJU U MAMUŠI

Br.	Ime i prezime	Zanimanje/Funkcija
1	Sevgi Mazrek	Medicinska sestra u GCPM-u
2	Avdi Mazrek	Električar
3	Abdullah Mazrek	Računovođa
4	Mirat Morina	Šef u GCPM-u
5	Faridin Morina	Radnik na održavanju u GCPM-u
6	Türkan Mazrek	Radnik na održavanju u skupštini opštine
7	Rifat Krasnić	Direktor srednje škole „Ataturk“
8	Hayridin Morina	Radnik na održavanju u srednjoj školi „Ataturk“
9	Erol Morina	Direktor osnovne škole „Anadolu“
10	Adem Morina	Radnik na održavanju u srednjoj školi „Anadolu“
11	Bayram Mazrek	Radnik na održavanju u srednjoj školi „Anadolu“
12	Türan Kacanik	Građanka
13	Esat Mazrek	Građanin
14	Adil Mazrek	Građanin

DOPIS PREDSEDNIKA OPŠTINE MAMUŠA

Opština Mamuša je, po prvi put, uključena u proces društvene revizije kao deo naših kontinuiranih napora za unapređenje transparentnosti, odgovornosti i saradnje sa našim građanima. Ovaj proces je poslužio kao važan mehanizam da se čuje glas zajednice, da se identifikuju oblasti koje trebaju poboljšanja i da se ojača odnos između lokalne uprave i građana.

Društvena revizija za našu opštinu predstavlja važan korak ka otvorenijem i uključivijem upravljanju. Cilj nam je da ovim izveštajem ne samo učinimo institucionalni rad vidljivijim, već i da garantujemo da se opštinsko odlučivanje i planiranje odvijaju shodno stvarnim potrebama građana.

Naša posvećenost transparentnosti i odgovornosti ostaće konstantna. Rezultati i preporuke koji proizađu iz ovog procesa biće upotrebljeni kao vodič za jačanje javnih usluga, propisno upravljanje resursima i osnaživanje građanskog učešća.

Opština Mamuša upućuje svoju zahvalnost svim građanima i partnerskim organizacijama koje su doprinele sprovođenju Društvene revizije 2025, što svedoči da se dobro upravljanje gradi kroz otvoreni dijalog i uzajamnu saradnju.

*Srdačno,
Abdülhadi Krasnić
predsednik Opštine Mamuša*

DOPISA TIMA ZA DRUŠTVENU REVIZIJU U OPŠTINI MAMUŠA

Proces društvene revizije je za nas kao građane Opštine Mamuša, bio novo i veoma dragoceno iskustvo. Pošto je naša opština po prvi put uključena u ovaj proces, ovo angažovanje nam je pomoglo da bolje razumemo ulogu koju možemo imati u nadgledanju javnih projekata i važnost učešća građana u odlučivanju.

Kroz saradnju sa Demokratijom Plus (D+) i organizacijom Mamuša Emekçi Kadınlar Derneği, stekli smo dragocena saznanja o načinu na koji se može povećati transparentnost i odgovornost na lokalnom nivou. Duž ovog procesa, identifikovali smo probleme koji se mogu poboljšati i uputili smo ih opštinskim vlastima, sa ciljem da doprinesemo delotvornijoj i kooperativnijoj upravi.

Smatramo da je društvena revizija važan korak ka jačanju saradnje između opštine i građana i nadamo se da će ovaj proces nastaviti da se razvija i u budućnosti, kao održiva praksa otvorena za sve.

 Democracy Plus
www.dplus.org